

Tionde roten, tomt 24

Kvarteret Göta Kanal

Tjugoandra roten 1637–57v

Torggatans östra sida

Tolfte roten 1657h–1670

Tore Carlsson Swinhufwud båtförare (och sonen 1657h)

1637–40: 2 mtl, 1642, 1644: 3 mtl. 1643: 2 mtl, 1645–47: 2 mtl, 1656: (XII), 1657h: 2, 1658: 6, 1659–62: 1, 1663: 1, 1665–66: 4, 1667–68, änkan 1669–71

RM *Carl Torsson* ibid 1658: 4, 1659–62:2 63: 2 mtl

Gustavi tomtöreslängd 1670–75

Det kunde vara frestande att i den *bryggare Carl Torsson*, som samtidigt bodde i Tjugoandra roten (ehuru i kvarteret Polismästaren se fadern till denne Tore Carlsson) Mot detta talar, att Tore Swinhufwud i sept. 1664 på Ale härads ting av sina syskon begärde hemgiftsjämkning. Samsystemen *Elin Carlsdotter*, som hade bott hos honom, hade avlidit barnlös.

Erik Persson Styrman fordrade den 14.6.1654 *Tore Carlsson* på betalning för äpple och annan frukt, som han köpt föregående år: det resterade 11 rdr. Tore Carlsson erkände skulden. Men emedan dessa varor var skadade, begärde han avkortning, vilket Erik Persson nekade honom Tore dömdes betala hela summan oavkortad.

Hans Kråtorp och *Gunne Marbo* vittnade vid underrätten den 25.10.1654 om att *Tore Carlsson* och *Erik Börgesson* hade skällt varandra för skälmar. Erik sade, att Tore hade börjat först genom att kalla honom för en ”gläfwä och en hund”. Då sade Erik, att ”Du må vara en skälm till dess Du bevisar mig etc”. Vittnena hade hört Erik nämna ordet skälm men antingen det skedde **mode re-torquendi** eller icke kunde de inte veta. Uppskov.

Oluf Larsson saltmålare hade till underrätten den 21.3.1655 instämt *Tore Carlsson* Båtförare, som dagen innan hade förhindrat honom, när han skulle låta uppdraga sin båt på landet för att repareras (förbättras). Tore hade också i iveren (”ifrigheet”) huggit av hans båtetag, som han skulle dra upp båten med. Tore Carlsson invände, att hans båt låg uppdragen där på land för att förbättras på den plats, där Oluf Larsson saltmålare ville lägga sin båt, Eftersom Olof Larsson då kom honom till hinder (men), begärde han att saltmålaren skulle ge honom någon dag att klara av sitt arbete på sin båt till dess den blev färdig, Men det brydde sig inte Olof Larsson om. Tore Carlsson hotade då Oluf med att han skulle hugga av hans tåg, vilket han då också förorsakades att göra.

Rätten: Alldenstund Tore Carlsson själv tillstår att han han av uppsåt och vilja hade avhuggit Oluf Larssons båtetag, när denne skulle draga upp sin båt på land och detta utan någon skälig given orsak. **Dy näst det han Oluf Larsson skulle återfå sitt tåg efter gode mäns mätesordom ”i-ämnoget” dömdes Tore efter det 4 Cap skeppsmålabalken för sådan sin motvillighet till 3 m smt penningböter.**

Söfring Nilsson hade av Tore Carlsson betingat 10 stackar hö för 9 rdr och givit honom en handpenning (fästepenning) i 1 rdr, och sedan åter försänt honom 6 rdr, därav han erhöll ”itt lass och 6 lakan hö” i trångmål. Saken behandlades i maj 1655. Se *Söfring Nilsson* (5.15).

Den 3.8.1663 fick Nils Hansson böta 6 mark smt för att han den 28 juli hade överfallit Tore Carlsson först i Jacob Crantz hus, sedan i skultens gård och slutligen på gatan.

Det kan vara svårt att skilja denne Tore Carlsson Swinhufwud från den Tore Carlsson båtekarl, som tillsammans med båtekarlarna Lars Hansson, Börge Svensson och Anders andersson krävde Peder Bröms från Marstrand på hyra för sina fyra båtar med vilka de hjälpt hans båt vid Orust. Peder Bröms begärde att få svara vid Marstrands rådhusrätt. Vilken Tore Carlsson var det som av Olof Rotter från Kungälv krävdes på 15 rdr 24 öre som betalningsrest för ett köpt hus?

Hans Thorsson skeppsskrivare.

1673, 1675–76, 1679.

Gustavi tomtöreslängd 1674–81.

Han torde väl vara son till Tore Carlsson Swinhufwud. Antagligen blev han av med gården till kreditörerna, ty den 15 aug. 1687 lät

(*konstapeln*) *Peder Hansson* (begr. D 20.2.1693) första gången uppbjuda hus och gård belägen på Torggatan, mellan Lars Anderssons hus å södra och Nils Hanssons å norra sidan, som han tillhandlat sig av *Herr Claes Engelke* för 200 d smt. Vid ägarbyte av gården söder härom 1694 säges, att denna gård ägdes av sal konstapeln *Peder Hanssons* änka. Det nämnes samma år, att sal konstapeln *Peder Hanssons* änka *Annika Svensdotter Böö* hade två söner *Erik Norman* och *slaktaremästare Jonas Pettersson*. *Erik Norman* fick burskap som handelsman 7.9.1709. Han gifte sig 1708 med *Gunilla Larsdotter*, änka efter *Björn Håkansson Plomholt*.

Annika Svensdotter Böö pantsatte 7.3.1700 till *hospitalets föreståndare Volrath Tham* för lån av 100 d smt sitt hus och gård och dess ”hoosföljande huusbref” på Torggatan mellan tullnären *Nils Hansson* i norr och fänrik *Joseph Cedervall* å södra sidan.

Vid kämnärsrätten den 23.3.1700 uppträdde hustru *Annika Svensdotter Böö* och hennes dotter *Ingeborg Pehrsdotter* mot *Sven Olofsson slaktare* rörande ett oxköp. *Sven Olofsson* hade gjort sig skyldig till förköp: han hade bjudit 4 rdr mer för ett par oxar, om vilka de redan hade ackorderat med säljarna. När *Ingeborg* protesterade hade *slaktaren* skällt *Ingeborg* för en ”lort, slafz, hora, kona” samt dessutom bett henne reverenter ”kiössa sig bak”. Vidare bötede han för stötande för bröstet, ”vilket var icke ringare skymf än okvädingsord”. *Anna Svensdotter Böö* ägde gården 1710 men enligt skattningslängden 1715 hade sonen

slaktaremästare Jonas Pettersson

tagit över: tomten värderades då till 150 d smt, huset till 120 och lösejendomen till hela 350 d smt.

Slaktaremästare Jonas Pettersson sålde till *amiralitetsstyrman Torbjörn Wexvik* för 450 d smt plus en diskretion den 25.2.1717 hus och gård på Torggatan mellan *Olof Tollesson* i norr och avlidne kapten *Joseph Cedervall* i söder. Tomten höll 70 ggr 27 fot. Uppbud den 11.3.1717. 30-penning erlades med 15 daler. Köparen fick dock ej behålla gården, ty den bördades av *Jonas Petterssons* broder *handelsmannen Erik Norman* den 27.4.1717.

Gården står dock 1717 skriven på Torbjörn Wexwik som bor där med *hustrun Catharina Jönsdotter* och pigan Anna Andersdotter.

Torbjörn Wexwik kallades 1721 för föravskedad styrman, när en hans supplik behandlades i rätten den 28 november (EIIa:33). Han berättade i denna, att hans far avlidne *Trulls Persson* i 40 års tid hade varit slaktare i staden och som sådan hade han burit borgerlig tunga. Torbjörn hade själv under sin krigstjänst i elva års tid ”efter sin ringa förmögenhet” varit denna stadens skattedragare. Han ville nu bli intagen i slaktareämbetet. Detta förnekade, att Trulls (i mantalslängden kallad fiskare) någonsin varit slaktare i Göteborg. Slaktareämbetet hävdade, att Trulls hade varit en gammal sumpefiskare, som gått med en bytta för att efter vanligheten sälja fisk här och var i staden. Trulls hade alldeles fått avslag på sin begäran att få komma in i slaktareämbetet, eftersom han lika litet som Torbjörn hade lärt sig professionen. Torbjörn hade från barndomen enligt slaktareämbetet ”farit till sjöss, haft anseelig lön, och han skall själv äga en fahrkost utom att han driver än i dag borgerlig näring i köpande och säljande”. Torbjörn Wexwik hade fyra söner, som begravdes 1722–29 i D. Om hans fortsatta liv och hans konkurs 1732, se 9.35.

Det fanns alltså skäl till animositet mellan slaktarfamiljen Norman och konkurrenten in spe Torbjörn Wexwik medan den

Torbjörn Ohlsson,

som övertog gården var en gammal redarkamrat till Erik Norman. Enligt en handling i magistratens arkiv (EIIa:23) från den 13.3.1711 skulle *Torbjörn Ohlsson, Tohre Moberg, Erik Norman, Tohre Otterbäck och Andreas Warnicke* utrusta en liten kapar *Glupande Ulfven* kallad, De ställde 600 rdr i borgen för att deras kapten Torbjörn Ohlsson icke skulle angripa neutrala potentater.

Torbjörn Olsson hade av avl *Olof Flybachs barns förmyndare Samuel Schutz* lånat 600 d smt i specie Caroliner. Han pantsatte sitt ograverade hus, gård och tomt på Torggatan mellan skeppare Olof Tolleson på norra sidan och sin egen gård på södra sidan (10.25 ö, som förr hade varit kaptenen Joseph Cedervalls).

1725 kallas Torbjörn Olsson fattig i tomtöreslängden. Skeppare Torbjörn Olssons gård med tomter på Torggatan såldes på auktion den 30.1.1727 för 1 160 d smt till *kommissarie Samuel Schutz*, vars ”gård” 10.24 kallas fram till 1745. Efter Samuel Schutz död skänkte hans änka både denna och tomten intill till *barnhus*.

Personliga brev och kvitton från *Lars Andersson*, daterat bl.a. Amsterdam 4.9.1735 till sin morbroder och förmyndare Torbjörn Olsson på Kungsgatan finns i magistratens arkiv (EIIb:4, 24.3.1736). Lars Andersson omtalar sin morbroder *Klein*, också han tydligen i Amsterdam, Lars Andersson hade hört enligt brev från Amsterdam den 7.8.1733, att hans morbrors hustru var död liksom ”mosterkarlen på Nya varvet”. Ett hans barn begravdes i domkyrkoförsamlingen redan 24.9.1709, han själv begravdes där 19.3.1740.

Gården kallas 1750 och 1755 barnhusets ödetomt och 1760 *handelsmannen Vincent Beckmans* ödetomt.

1765 omtalas borgarna *Holm och Österborg* som ägare (se 10.25) och 1770 var det *handelsmannen Lorentz Jenssens* ödetomt, 1775–80 hans bebyggda tomt och 1785–1807 hans bebyggda tomt med åbyggnad.

